

BIBELOVERSÆTTELSE

– HVORDAN

De fleste mennesker, som konsulterer mere end blot en enkelt oversættelse af Bibelen, må til tider konstatere, at oversættelser ikke altid siger det samme, selv om man måske kan sige, at de i *store træk* synes at gengive den samme *mening*. Men alligevel kan man undervejs fundere over, hvad der egentlig har stået i forlægget, når divergenserne trods alt synes at være for markante. Lad mig eksemplificere: Sagde Jesus „lykkelige er de fattige i ånden“, eller „lykkelige er de, som erkender deres åndelige behov“? (Mt 5,3). Skulle vi tilgive vor broder 49 (7 x 7) gange, 77 (70 + 7) gange eller 490 (70 x 7) gange? (Mt 18,22). Ville menneskene blive opdelt i „får og *bukke*“ eller i „får og *geder*“? (Mt 25,31-33). Sagde Jesus: „Guds Rige er i jer“ eller „Guds Rige er i jeres midte“? (Lu 9,21). Sagde Jesus til forbryderen, at han „i dag“ skulle „være med ham i Paradis“, eller „i dag“, at han „skulle være med ham i Paradis“? (Lu 23,43). Skrev Johannes, at „Ordet var *Gud*“, eller „Ordet var *en* gud“, eller „Ordet var *som* Gud“? (Joh 1,1). Købte Gud menigheden „med *sit eget* blod“ eller „med blodet *af sin egen søn*“? (Apg 20,28). Er øvrighederne „indsat af Gud“ eller „forordnet af Gud“? (Ro 13,1). Sagde Paulus: „så skal Israel frelses“ eller: „således skal Israel frelses“? (Ro 11,26). Hvad mente Paulus med at lade sig „døbe *for de døde*“ (1Kor 15,29)? Tiltalte Gud sin søn „Gud“? (He 1,8). Er verden „af *det onde*“, eller „ligger verden under for *Den Onde*“? (1Jo 5,19). Og listen kan blive meget længere.

Der eksisterer allerede interlineære oversættelser af det græske nye testamente, og flere kan downloades fra internettet. Men de er alle på engelsk, og selv om mange danskere nok forstår engelsk 'til husbehov', føler langt fra alle sig *fortrolige* med det, og slet ikke i forbindelse med litteratur af mere seriøs art. Når man nu på dansk får løftet lidt af sløret for ordenes dynamik, bliver det *lidt* mere tilgængeligt at følge opfordringen: „*Vurdér alt, og hold fast ved det, som er godt!*“ – 1Ts 5,21 – *Hverdag*.

Forudsætningsbaggrund for en oversættelse

Bibelen er *alle* menneskers bog, og den indeholder ikke i sig selv noget som helst forbud imod at oversætte den; tværtimod skulle dens budskab udbredes til „alle stammer og *tungemål* ...“ (Apg 2,1-21; 17,30; Åb 5,9; 7,9; 14,6). Det var jo også den holdning, som bl.a. Wycliffe, Luther og Tyndale gav klart udtryk for i deres samtid, jf. s. 23-24.

Nøjagtighed i bibeloversættelse er ikke et spørgsmål om at tælle hvor mange, der oversætter et ord eller en vending på denne eller hin måde for derpå ved simpel sammentælling at nå frem til en god, demokratisk flertalsafgørelse. Det er snarere et spørgsmål om at frasortere forudfattede meninger. Nogle vil måske med udgangspunkt i sloganet *religion er opium for folket* foretrække en oversættelse, som med afsæt i den almindeligt accepterede udviklingsteori vil kalde sig videnskabelig og forsøge at gengive Bibelen ved helt at nedtone dens henvisninger til en levende Gud og virkelige mirakler.¹

¹ „En bibeloversætters opgave er at overføre det budskab som findes på kildesproget, til målsproget, ikke at tage stilling til om budskabet er rigtigt eller forkert. Man skal oversætte det, som kildeteksten *siger*, ikke det som oversætteren mener, den *burde have sagt*.“ – Furuli: *Videnskab*, s. 41.